

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102955

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-12-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаравара Віктор Володимирович

2. Sharavara Viktor Volodymyrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-12-2021

Спеціальність за освітою: 8.04030301 Системний аналіз і управління

Місце роботи здобувача: Вищий навчальний заклад "Університет імені Альфреда Нобеля"

Код за ЄДРПОУ: 20201672

Місцезнаходження: вул. Січеславська Набережна, буд. 18, м. Дніпро, Дніпровський р-н.,
Дніпропетровська обл., 49000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.120.012

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет імені Альфреда Нобеля"

Код за ЄДРПОУ: 20201672

Місцезнаходження: вул. Січеславська Набережна, буд. 18, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет імені Альфреда Нобеля"

Код за ЄДРПОУ: 20201672

Місцезнаходження: вул. Січеславська Набережна, буд. 18, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Формування прогностичної компетентності майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук у процесі фахової підготовки
2. Formation of prognostic competence of future computer science bachelors in the process of professional training

Реферат:

1. Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми формування прогностичної компетентності майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук у процесі фахової підготовки. У Вступі обґрунтовано актуальність і доцільність обраної теми, сформульовано об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення роботи, наведено відомості про апробацію та впровадження одержаних результатів. У першому розділі – «Теоретико-методологічні засади проблеми формування прогностичної компетентності майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук у процесі

фахової підготовки» – на підставі вивчення науково-педагогічної літератури здійснено аналіз наукових підходів щодо обґрунтування прогностичної компетентності майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук як сучасного міждисциплінарного феномену. Подано діагностику вихідного рівня зазначеної компетентності у студентів. Виділено етапи впровадження педагогічної технології у практику університетської освіти: мотиваційно-цільовий, діяльнісний та оцінно-рефлексивний. У межах зазначених етапів подано відповідні форми, методи та засоби реалізації освітнього процесу, у тому числі в умовах дистанційної освіти. Розкрито модернізацію змісту освітнього процесу за основними напрямками: проведення дисциплін циклів загальної та професійної підготовки («Вступ до фаху», «Іноземна мова», «Вища математика (Теорія ймовірності та математична статистика)», «Основи програмування (Об'єктноорієнтоване програмування)», «Мережеві технології та безпека (кібербезпека)», «Основи психології та педагогіки», «Соціологія»), збагачені темами про прогностичну компетентність в діяльності фахівців ІТ; проведення дисципліни за вибором «Прогностична діяльність в галузі інформаційних технологій», урізноманітнення форм і методів аудиторної, позааудиторної діяльності тощо. Обґрунтовано доцільність використання цифрових інструментів для он-лайн демонстрації, симуляції, експерименту; організації вебінарів; візуалізації; створення ментальних карт і карт знань; віртуальних цифрових дошок, у тому числі в умовах реалізації дистанційної освіти. Представлено зміст реалізації навчання, заснованого на дослідженнях: робота студентів у науковому гуртку з програмування «Комп'ютерні системи»; реалізація неформальної освіти (курси, тренінги, майстер-класи на відкритих онлайн платформах); виконання завдань дослідницького характеру; участь студентів у заходах наукової конкуренції (Міжнародні та Всеукраїнські студентські олімпіади, конкурси студентських наукових робіт, конференції, виставки і майстер-класи); зустрічі студентів зі стейкхолдерами та випускниками освітньо-професійної програми). У результаті педагогічного експерименту доведено, що більшість майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук досягли високого та середнього рівнів сформованості прогностичної компетентності. Доведено, що контрольна та експериментальна групи за своїми показниками статистичні відрізняються; зміни, що характеризують експериментальну групу, є статистично значущими порівняно з констатувальним етапом експерименту. Ці факти є важливим підтвердженням того, що процес формування прогностичної компетентності за умов його організації як технологія, є ефективним. Виділено перспективні напрями подальших дослідницьких пошуків як розроблення проблеми формування готовності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей до роботи в умовах поліетнічного освітнього простору засобами неформальної та інформальної освіти.

2. The dissertation is a theoretical and experimental study of prognostic competence formation of future computer science bachelors in the professional training process. In the Introduction, the relevance and practicality of the chosen topic are substantiated; the object, subject, purpose, tasks, research methods are formulated; scientific novelty, the practical significance of the work is revealed; information on approbation and implementation of the obtained results are given. In the first section – “Theoretical and methodological principles of the problem of formation prognostic competence of future computer science bachelors in the professional training process” - based on the study of scientific and pedagogical literature, an analysis of scientific approaches to substantiate the prognostic competence of future bachelors of computer science as a modern interdisciplinary phenomenon has been carried out. The diagnostics of the initial level of the specified competence in students are given. The stages of the introduction of pedagogical technology in the practice of university education are distinguished: motivational-target, activity, and evaluation-reflexive. The corresponding forms, methods, and means of realization of the educational process, including distance education conditions, are given within the specified steps. Modernization of the educational process content in the main areas is revealed: conducting disciplines of general and professional training cycles (“Introduction to the profession”, “Foreign language”, “Higher mathematics (Probability theory and mathematical statistics)”, “Fundamentals of programming (Object Oriented Programming)”, “Network technologies and security (cybersecurity)”, “Fundamentals of psychology and pedagogy”, “Sociology”), enriched with topics on prognostic competence in the activities of IT professionals; conducting an elective discipline “Prognostic activities in the field of information technology”, a variety of forms and methods of the classroom, extracurricular activities, etc. The practicality of using digital tools for an online

demonstration, simulation, and experiment is substantiated; organization of webinars; visualizations; creation of mental maps and knowledge maps; virtual digital boards, including the implementation of distance education. The content of realization of training based on researches is presented: work of students in a scientific circle on current problems of programming “Computer systems”; implementation of non-formal education (courses, training, master classes on open online platforms); performing research tasks; participation of students in scientific competition events (International and All-Ukrainian student Olympiads, competitions of student research papers, conferences, exhibitions, and master classes); meetings of students with stakeholders and graduates of the educational-professional program). As a result of the pedagogical experiment, it is proved that the majority of future bachelors of computer sciences have reached high and average levels of prognostic competence formation. It is established that the control and experimental groups differ statistically in their indicators. Changes that characterize the experimental group are statistically significant compared with the observational stage of the experiment. These facts are a necessary confirmation that the formation of prognostic competence in terms of its organization as technology is effective. Perspective directions of further researches as the development of the problem of future teachers of humanitarian specialties' readiness formation to work in the conditions of polyethnic educational space using non-formal and informal education are allocated.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прошкін Володимир Вадимович
2. Proshkin Volodymyr Vadymovych

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадча Катерина Петрівна
2. Osadcha Kateryna Petrivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поясок Тамара Борисівна
2. Poyasok Tamara Borusivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лаврентьева Олена Олександрівна
2. Lavrentieva Olena Oleksandrivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волкова Наталія Павлівна

2. Volkova Nataliya Pavlivna

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лебідь Ольга Валеріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лебідь Ольга Валеріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.